

**Hoorzitting inzake de Telecommunicatiewet
Vaste Commissie voor Economische Zaken, Tweede Kamer
28 augustus 2003**

**Standpunt inzake spam en de Telecommunicatiewet van Bits of Freedom
en Vereniging HCC**

Via de nieuwe Telecommunicatiewet, Artikel 11.7 wordt het verzenden van ongevraagde elektronische berichten aan banden gelegd. De Stichting Bits of Freedom en de Vereniging HCC zijn hierover zeer verheugd. Als vertegenwoordigers van de zelden gehoorde ontvangers van spam willen wij graag verwoorden wat volgens ons het resultaat zou moeten zijn van een spamverbod in Nederland.

Dat spamverbod kan niet los gezien worden van andere maatregelen die noodzakelijk zijn om de spamvloedgolf te keren. Voor gebruikers zijn technische hulpmiddelen zoals vrijwillige spamfilters onontbeerlijk, zowel bij de provider als op de eigen computer. Tenslotte is internationale samenwerking van eminent belang, niet alleen binnen Europa, maar met name ook met de rest van de wereld. Ten aanzien van het Nederlandse wetsvoorstel willen wij een aantal opmerkingen maken over handhaving en mogelijke knelpunten.

Handhaving

In het wetsvoorstel ontbreekt een duidelijke handhaving. De verantwoordelijkheid is verdeeld over OPTA en CBP waarbij nog niet duidelijk is op welke boetes of straf wetsovertreders moeten rekenen. Kiezen voor handhaving door middel van een boetebeding is vooral noodzakelijk nu zelfregulering aantoonbaar niet werkt. Immers, voor zelfregulering is tenminste een kenbare branche vereist, met een minimale bereidheid tot het afspreken van regels. Een dergelijke, herkenbare branche bestaat in het geval van spam niet. Iedereen met een goedkope computer en een internetverbinding kan op grote schaal spam versturen. De kosten voor het versturen van miljoenen ongevraagde reclame-boodschappen zijn minimaal, onvergelijkbaar met enig ander reclame-medium. Zelfregulering via branche-codes kan daarom alleen een aanvulling op handhaving zijn maar nooit een vervanging. Zelfregulering heeft immers slechts een effect op een klein aantal professionele verzenders (die zich in de regel goed houden aan het niet versturen van spam) maar laat de meerderheid van verzenders, zowel bedrijven als individuen, ongebonden.

Een tweede argument voor het aanwijzen van verantwoordelijkheid is de noodzaak om een meldpunt in te richten waar iedereen spam kan rapporteren. Een dergelijk meldpunt is volgens ondergetekenden onmisbaar in de strijd tegen spam. Een meldpunt geeft inzicht in de omvang van het probleem en zal de toezichthouder helpen bij het selecteren van verzenders waartegen moet worden opgetreden.

Tot slot willen wij de kamer vragen te waken voor een uitsluitend civielrechtelijke oplossing. Hoewel de gang naar de rechter moet worden opengehouden, is het voor individuele internetgebruikers een te hoge drempel om zich te weren tegen spamverzenders.

Gelijksoortige producten en diensten

Het wetsvoorstel biedt de mogelijkheid om klanten ongevraagd e-mail te sturen voor gelijksoortige producten of diensten, mits bij elke communicatie een opt-out mogelijkheid wordt geboden. De formulering roept talloze vragen op. Hoe ver kan een groot concern gaan in het aanbieden van diensten van haar dochters? Wat is onder de nieuwe wet nog het bestaansrecht van partijen die bemiddelen in de verhuur van e-mailadressen? Dergelijke praktijkvragen verdienen snelle antwoorden van een toezichthouder, die bij voorkeur ook gaat opereren als een centraal voorlichtingspunt.

Voorafgaande toestemming

Nu de regering te kennen heeft gegeven geen nadere regels te willen maken voor de wijze waarop voorafgaande toestemming dient te worden gegeven, dreigt er verwarring en onduidelijkheid te ontstaan over dit begrip. In de praktijk is voorafgaande toestemming vatbaar voor meerdere vormen van uitleg. Om ingewikkelde disputen te voorkomen tussen verzenders en gebruikers, is het noodzakelijk dat verzenders de toestemming achteraf altijd kunnen bewijzen, bijvoorbeeld in de vorm van een bevestigingsmail van de gebruiker. Een bewijsplicht werpt ook een goede dam op tegen initiatieven vanuit de direct marketing branche om het opt-in vereiste te omzeilen, bijvoorbeeld via 'tell-a-friend'-constructies of via vooraf aangevinkte 'Ja'-knopjes op internetpagina's.

Rechtspersonen

De definitie van abonnee in de Telecommunicatiewet omvat zowel natuurlijke- als rechtspersonen, maar in het geval van artikel 11.7 wordt deze definitie vernauwd tot alleen natuurlijke personen. Met andere woorden; voor rechtspersonen gaat geen opt-in gelden. Ondergetekenden roepen de Kamer op alle internetdeelnemers te beschermen tegen spam. Ook het bedrijfsleven ondervindt veel hinder en schade van het spamprobleem en moet fors investeren in filters en andere technische maatregelen. Bovendien is het in de praktijk zeer moeilijk om aan te geven of een e-mail adres voor privé of werkdoeleinden wordt gebruikt. Veel ondernemers, freelancers en thuiswerkers gebruiken slechts een adres voor alle doeleinden.

Internationale dimensie

Nederlandse spam vormt maar een klein onderdeel van de totale hoeveelheid spam die Nederlanders ontvangen. Om de totale hoeveelheid spam in de elektronische brievenbussen te verminderen, is internationale samenwerking noodzakelijk. Het recente initiatief van EU Commissaris Liikanen om bij de Verenigde Staten een opt-in regime te bepleiten, verdient dan ook de grootst mogelijke steun van Nederland, net als andere initiatieven van de Commissie om een spamverbod te bespreken in OESO-verband.

Toeziethouders in de verschillende EU landen dienen ervoor te zorgen dat meldingen over spam terecht komen in het land van de verzender. Daarmee wordt voorkomen dat de gebruiker zelf moet traceren in welk land de verzender is gevestigd om daarna ook nog eens in dat land het juiste loket voor de melding te vinden.

Over HCC en Bits of Freedom

HCC is dé vereniging van computergebruikers in Nederland en telt ruim 200.000 leden. Het door HCC aangeboden dienstenpakket omvat de magazines Computer!Totaal, Tips & Trucs, Internet Tips & Trucs, Zoom Magazine, PC Zone, PlayNation en GameQuest; de consumentenbeurs HCC Dagen/GAMEXPO en de portal HCCnet.nl. Daarnaast biedt HCC diverse vormen van internettoegang via HCCnet.
<http://www.hcc.nl/>

Bits of Freedom, opgericht in 2000, is een stichting die opkomt voor digitale rechten. Bits of Freedom geeft een eigen nieuwsbrief uit, organiseert publieke activiteiten en vervult een expertfunctie naar de media. Daarnaast beweegt Bits of Freedom zich ook op Europees vlak, door de oprichting van European Digital Rights, een Europese associatie van vergelijkbare organisaties. Inmiddels telt EDRI 14 leden uit 11 Europese landen.
<http://www.bof.nl/>
<http://www.edri.org/>